

BIP Rady Ministrów i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

<https://archiwum.bip.kprm.gov.pl/kpr/form/r75529319340,Projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-Prawo-ochrony-srodowiska-oraz-ustawy-o-systemie-.html>

2021-12-08, 10:40

Numer projektu	UA7
Tytuł	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych
Rodzaj dokumentu	projekty ustaw

Informacje o przyczynach i potrzebie wprowadzenia rozwiązań planowanych w projekcie

W dniu 14 marca 2018 r. weszła w życie dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu wzmocnienia efektywnych pod względem kosztów redukcji emisji oraz inwestycji niskoemisyjnych oraz decyzję (UE) 2015/1814, która reguluje zasady funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w okresie rozliczeniowym 2021-2030. Jak w latach poprzednich, każde państwo członkowskie będzie dysponowało pulą uprawnień do emisji przeznaczoną do sprzedaży aukcyjnej a uzyskane z tej sprzedaży środki będą stanowiły dochód budżetu państwa. Zgodnie z art. 10 ust. 3 tej dyrektywy, przynajmniej 50% tych dochodów powinno zostać przeznaczone na inwestycje związane z ochroną klimatu, szczegółowo określone w dyrektywie.

Na mocy powyższej dyrektywy, państwa członkowskie, których PKB w 2013 r. na mieszkańca wynosił poniżej 60% średniej unijnej, mogą przydzielić przejściowo bezpłatne uprawnienia instalacjom wytwarzającym energię elektryczną w celu modernizacji, dywersyfikacji i zrównoważonej transformacji sektora energetycznego. Jednocześnie kraj, który nie skorzysta z mechanizmu przydzielenia przejściowo bezpłatnych uprawnień do emisji (derogacji), będzie mógł sprzedać je na aukcji. Dodatkowym mechanizmem wprowadzonym w tym okresie rozliczeniowym jest Fundusz Modernizacyjny, którego Polska również będzie beneficjentem.

W dniu 28 listopada 2018 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat dotyczący długookresowej strategii niskoemisyjnej UE do 2050 r. „Czysta planeta dla wszystkich” (ang. „Clean Planet for All”). Ponadto, w dniu 11 grudnia 2019 r. opublikowany został komunikat Europejski Zielony Ład – plan działań strategicznych oraz legislacyjnych na rzecz zrównoważonej gospodarki UE, którego celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej w roku 2050.

Europejskie ambicje klimatyczne znalazły swoje potwierdzenie w konkluzjach Rady Europejskiej. W grudniu 2019 roku na obradach Rady Europejskiej przywódcy UE zatwierdzili cel, którym jest uczynienie UE do 2050 r. neutralną klimatycznie. Z kolei w grudniu 2020 r. Rada Europejska zatwierdziła podniesienie celu UE zakładającego ograniczenie w UE emisji netto gazów cieplarnianych do roku 2030 z o co najmniej 40% do 55% w porównaniu z poziomem z roku 1990.

Unia Europejska konsekwentnie realizuje swoją politykę klimatyczno-energetyczną. W związku z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu (...) Polska została zobowiązana do przedstawienia Krajowego Planu na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 (dalej „KPEiK”) oraz okresów późniejszych stanowiącego dokument strategiczny wyznaczający kierunek długookresowej transformacji energetycznej oraz środki do jej osiągnięcia.

W KPEiK Polska zobowiązała się również do osiągnięcia konkretnych celów związanych z polityką klimatyczno-energetyczną Unii Europejskiej:

- 1) ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w sektorach non-ETS o 7% w 2030 r., w stosunku do 2005 r.,
- 2) 21-23% udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.,
- 3) wzrost efektywności energetycznej o 23% do 2030 r. (w stosunku do prognoz zużycia energii pierwotnej z 2007 r.).

Z uwagi na powyższe zachodzi konieczność podjęcia kapitałochłonnych działań zmierzających do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w sektorze energetycznym, zwiększenie udziału OZE i wzrostu efektywności energetycznej. Nakłady inwestycyjne związane z energią w gospodarce krajowej zostały oszacowane w KPEiK na poziomie ponad 356 mld EUR (lata 2021-2040).

W celu określenia optymalnego rozdysponowania środków pochodzących ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych powołana została międzyresortowa grupa, której wynikiem były rekomendacje, przedłożone Radzie Ministrów przez Ministra Środowiska. W przyjętych rekomendacjach postanowiono, iż Polska nie skorzysta z derogacji dla energetyki oraz zwiększenia Funduszu Modernizacyjnego i sprzeda całą dostępną pulę na aukcjach, a przychody ze sprzedaży 40% uprawnień zostaną przeznaczone na modernizację sektora energetycznego. Szacuje się wysokość tej puli uprawnień do emisji na ok. 268 mln. Dodatkowo, sprzedaży na aukcji w 2021 roku podlegają uprawnienia do emisji niewykorzystane w ramach mechanizmu derogacji w III okresie EU ETS, a 50% przychodów uzyskanych ze sprzedaży tej puli uprawnień (ok. 17 mln uprawnień do emisji) również zostanie przeznaczone na wsparcie modernizacji sektora energetycznego.

Zgodnie z rekomendacjami, biorąc pod uwagę kierunek polityki klimatyczno-energetycznej UE, dostępne w ten sposób środki powinny być przeznaczone na inwestycje mające na celu realizację Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu. W celu realizacji zobowiązań oraz strategii zawartej w KPEiK oraz PEP2040 proponuje się zmiany umożliwiające wykorzystanie dochodów ze sprzedaży 40% puli uprawnień do emisji na wsparcie modernizacji sektora energetycznego poprzez utworzenie państwowego funduszu celowego „Fundusz Transformacji Energetyki” (dalej „fundusz celowy FTE” lub „FTE”) wspierającego przedsięwzięcia lub zadania mające na celu modernizację, dywersyfikację lub zrównoważoną transformację sektora energetycznego. Celem przedmiotowego projektu ustawy jest ustanowienie przepisów krajowych regulujących ustanowienie i zasady funkcjonowania funduszu celowego „Funduszu Transformacji Energetyki”. FTE będzie funkcjonował w latach 2022-2030.

Istota rozwiązań ujętych w projekcie

Dysponentem FTE będzie minister właściwy do spraw energii, który odpowiedzialny będzie za opracowanie planu kierunków wsparcia, a następnie jego ewentualnej aktualizacji. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej „Narodowy Fundusz”), zarządzający funduszem, będzie zobowiązany do przygotowania programów priorytetowych lub innych narzędzi, w ramach których będą wydatkowane środki. Programy i narzędzia w ramach FTE będą podlegały obowiązkowemu zatwierdzeniu przez dysponenta funduszu, ministra właściwego do spraw energii. W projekcie ustawy planowane jest utworzenie Rady Konsultacyjnej FTE stanowiącej organ doradczy dysponenta funduszu. W jej skład wchodzić będzie po jednym przedstawicielu wyznaczonych przez:

- 1) ministra właściwego do spraw aktywów państwowych;
- 2) ministra właściwego do spraw energii;
- 3) ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 4) ministra właściwego do spraw klimatu;
- 5) Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej;
- 6) Prezesa Rady Ministrów.

Do zadań Rady Konsultacyjnej FTE będzie należeć zatwierdzanie planu kierunków wsparcia oraz opiniowanie rozwiązań finansowych (np. programów priorytetowych) przygotowanych przez Narodowy Fundusz.

Narodowy Fundusz będzie mógł udzielać wszelkich form dofinansowania wskazanych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.), takich jak: pożyczki, dotacje, wejścia kapitałowe czy gwarancje bankowe. Projektowane rozwiązanie przewiduje dwa tryby finansowania w ramach programów priorytetowych – konkursowy oraz ciągły. Po zatwierdzeniu programów priorytetowych lub innych narzędzi finansowych przez dysponenta funduszu, Narodowy Fundusz będzie odpowiedzialny za ich operacjonalizację.

Do zadań Narodowego Funduszu należeć będzie: organizowanie naborów i ocena wniosków, zawieranie umów z beneficjentami, dokonywanie wypłat, monitorowanie i kontrolowanie sposobu ich wykorzystania oraz nadzorowanie realizacji inwestycji wraz z dokonywaniem ocen uzyskanych przez nie efektów. Narodowy Fundusz będzie odpowiedzialny za przygotowanie i przedłożenie do dysponenta projektu rocznego planu finansowego FTE, jak i projektu sprawozdania z jego wykonania.

Ze względu na fakt, iż Fundusz Modernizacyjny (FM) oraz FTE są funduszami o zbliżonym zakresie przedmiotowym, przewiduje się, że realizacja zadań przypisanych do Narodowego Funduszu odbywać się będzie w ramach struktury stworzonej na potrzeby obsługi FM i FTE. Finansowanie zadań Narodowego Funduszu wynikających z realizacji przedmiotowej regulacji będzie odbywało się ze środków zabezpieczonych w ramach ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1047) na koszty związane z pełnieniem przez Narodowy Fundusz funkcji operatora Funduszu Modernizacyjnego (art. 49 ust. 2d) oraz ze środków FTE w wielkości pokrywającej różnicę pomiędzy środkami przyznanymi rokrocznie z FM a maksymalnym limitem wydatków Narodowego Funduszu przeznaczonym na finansowanie zadań Krajowego Operatora Funduszu Modernizacyjnego określonych w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1047). W okresie przejściowym, do czasu utworzenia FTE, koszty te zostaną tymczasowo pokryte ze środków NFOŚiGW w ramach zobowiązania wieloletniego „OZE i efektywność energetyczna”.

Obsługa FM i FTE będzie nowym i odrębnym zadaniem NFOŚiGW. Zakłada się, że do obsługi środków FM wewnątrz NFOŚiGW powołana zostanie wyodrębniona, nowa komórka organizacyjna. Katalog zadań związany z obsługą FM i FTE, poza kwestiami administracyjnymi, uwzględni również zadania operacyjne związane z wdrażaniem systemu finansowania inwestycji wspieranych ze środków FM i FTE (przygotowywanie programów, ogłaszanie i realizacja naborów, ocena wniosków o dofinansowanie, zawieranie umów o dofinansowanie, weryfikacja uzyskanych efektów i kontrola projektów, zapewnianie monitoringu i sprawozdawczości).

Projektowana ustawa pozwoli na przeznaczenie znacznej części środków pochodzących ze sprzedaży na aukcjach polskiej puli uprawnień do emisji gazów cieplarnianych na transformację energetyki w kierunku niskoemisyjnym. Realizacja inwestycji w ramach funduszu celowego FTE doprowadzi do ograniczenia oddziaływania sektora energetycznego na środowisko, w tym do poprawy jakości powietrza w Polsce, korzystnie wpływając na stan zdrowia oraz komfort życia mieszkańców terenów, na których będą one realizowane.

Finansowanie z FTE będzie przyczyniać się do realizacji celów i zobowiązań wynikających z polityki klimatyczno-energetycznej Polski oraz UE, wspierając zrównoważony rozwój gospodarczy oraz zachowanie konkurencyjności polskiej gospodarki na arenie międzynarodowej.

Organ odpowiedzialny za opracowanie projektu

MKiŚ

Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu

Adam Guibourgé-Czetwertyński Podsekretarz Stanu

Organ odpowiedzialny za przedłożenie projektu RM	MKiŚ
Planowany termin przyjęcia projektu przez RM	IV kwartał 2021 r.
Informacja o rezygnacji z prac nad projektem (z podaniem przyczyny)	-

---

[Rejestr zmian](#)
